

V R E D E,

H E R D E R S - Z A N G .

't **W**as Lente, en 't barr' Saifoen was met de Vorst geweken,
 Voor aangenaamer tyd, toen in de ontruste ftreeken,
 Daar de oude *Rhynstroom* vloeit, door 't kwynend *Kleefsch* gebied:
 (Een Land zo zwaar bezogt met drukkend Krygsverdriet,)

De Herder **DICHTLIEF** zat, (dien Zangkunst lang behaagde)
 En aan den Oever 't Lot zyns Vaderlands beklaagde,
 Terwyl het makke Vee vast aasde op 't eerfte groen.

„ Ach! Hemel (riep hy) mogt ik weêr myn Schaapjes voên,
 „ In zachte en stille rust! gelyk in vroeg're Dagen,
 „ Wanneer men d'Oorlog, en zyn' doodelyke Plaagen
 „ Niet kende in dit gewest, en, door geen schrik verbaasd,
 „ Riep tot het dart'lend' Vee: graast, lieve Schaapjes, graast;
 „ Geen Krygswolf zal u in dees' vrugtb're Landen stooren,
 „ Hier heeft de Godheid ons een zoete Rust beschooren.
 „ Toen speelde me onbeschroomd, naar herderlyke wys,
 „ Op 't zevenmondig Riet, myn **VREDERYK** ten prys:
 „ Maar ach! wat is die Tyd, die zaal'ge tyd, verdweenen!
 „ Heeft dan het Vredelicht hier eeuwig uitgescheenen?
 „ Keer, Heileeuw, keer te rug, en minder onze smart!
 Zo klaagde **DICHTLIEF**, zwaar getroffen in het Hart.
 Maar wyl de Knaap dus om 's Lands ongevallen zugtte,
 En met de gansche Buurt nog groot're Rampen dugtte,
 Verrast hem **VREDEMOND**, die, in 't ontfeld' gemoed,
 Dezelfde droefheid om 's Lands onheil had gevoed;

Doch, om een blyder Maar, thans opgeklaard van wezen;
 Knaap VREDEMOND, om zyn oprechte ziel gepreezen,
 Had nauwelyks de klacht uit DICHTLIEFS mond gehoord,
 Of zong, (de Zangkunst had ook lang zyn hart bekoord)
 Hem vrolyk te gemoet: „ Staak, Herder! staak uw klaagen!
 „ Gy zult eerlang met my van 's Hemels gunst gewaagen,
 „ Terwyk de nutte Vreë, zoo ons de tyding meldt,
 „ En met den Vreë de Buurt, in Vryheid wordt hersteld.
 Gelyk, na lange droogte, een zoele Zomerregen,
 Het dorstig Aardryk laaft, den Landman tot een Zegen;
 Gelyk het Vee verblyd den Winterstal verlaat,
 En danst, en springt, wanneer 't in de eerste Klaver gaat,
 Als 't prille Jaargety meer warmte schenkt en leven,
 En de Onweërbuien zyn voor zagter Lugt verdreven;
 Zoo wierd myn DICHTLIEF door die Heilmaar opgebeurd.
 Hy, die reets in den druk zes Jaaren had getreurd,
 Zoo lang gereikhalst naar die zalige Oogenblikken,
 Waarin dië tyding mogt zyn angstig Hart verkwikken,
 Zag nu zyn hoop vervuld; zoo VREDEMOND belooft.
 De Lust der Zangkunst, nog niet t'eenemaal verdoofd,
 Wierd aangemoedigd, daar hy reets de droeve Stonden,
 Waarin hy 't bitt're van den Kryg had ondervonden,
 Niet meer gedacht, nu hem zyn' oude gouden tyd
 Voorheen met lust beleefd, van verre weër verblydt:
 Hy vatt' de Ruispyp, zoo kan hem dat Heil bekooren,
 En heft', wyl 't graazend Vee scheen naar zyn stem te hooren,
 (Het Vee dat met hem was van blydschap aangedaan)
 Den Vreë ter eere, aldus een vrolyk Veldlied aan:

De Vrede is 't zaligst' goed, dat wy van God ontfangen;
 Komt, Knaapen! komt, verheft dien met my in uw' Zangen;
 De Vrede is 't nuttigst' goed dat ons de Hemel geeft:
 Wat helpt het of de Buurt in volle voorspoed leeft?
 Wat kan ons Zonneschyn of vrugtbre Regen baaten,
 Zo ons het lieve Licht van Vrede heeft verlaaten?

Doch

Wat

Wat helpt het of het Land van Melk en Honig vloeit?
 Wat helpt het of myn Vee by malsche Klaver groeit?
 Of dat myne Oojen niet misdraagen, maar haar Jongen
 Voorspoedig werpen? dat nooit Wolven haar besprongen?
 Wat helpt het, dat geen Ziekte of Schurft de Kudde plaagt?
 Wat helpt het, dat myn Land de Tarwe en Boekweit draagt?
 Wat helpt het, dat ik zelfs myn Welvaart zie vermeeren,
 En zuivre Wol mag van myn' lieve Lamm'ren scheeren?
 Wat helpt het of myn Schuur een ryken voorraad dekt,
 En dat de nyvre By my tot gewin verstrekt,
 Als wy den Vrede, by dit voordeel, moeten misfen,
 En 't alvernielend' Zwaard ons in bekommernissen,
 In duizend zorgen stelt, terwyl men vreest en dugt,
 Eerlang te zyn beroofd door 's Vyands Plonderzugt?
 Gewis wat ook op Aarde een Sterv'ling kan erlangen,
 De Vrede is 't zaligst' goed, dat wy van God ontfangen.
 Gelyk voor 't eerste Licht, met nieuwen Glans gehuld,
 Als 't naauwlyks d'Oosterkim met Morgengoud verguld,
 En nog de nugtre Daauw, als vloeib're Diamanten,
 Hangt op het jeugdig groen, op Bloemen en op Planten,
 De naare Nacht verdwynt, en 't brullend' Roofgediert',
 Dat in het duistere aan zyn Lust den teugel viert,
 Nu met den Dag weër wykt naar zyn verborgen' Kuilen,
 En Uil en Vledermuis het Oog der Zonne ontschuielen:
 Zoo vlugt voor 't Vredelicht, zoo lang vergeefs verwacht,
 Zoo lang vergeefs gewenscht, de schriklyke Oorlogs-Nacht.
 Geen zwervend Krygsvolk zal myn Vee meer dood'lyk weezen;
 'k Hebbe in myn' laage Stulp geen Roover meer te vreezen;
 Myn Zweet, voorheen vergeefs gestort, myn Zorg en Vlyt
 Wordt nu met ryken Vrugt beloond op zynen tyd;
 Met Vrugt van 't Land, waarop wy nog voor weinig Dagen,
 Myn Huisgezin tot smart, de Stroopers bezig zagen.
 Hoe weidt nu onbezorgd in 't gras de graage Koë,
 (Daar MELKERT heil in vindt) tot aan den Kossem toe.

De Veldmaagd, niet bevreest voor schendende Soldaaten,
Vult nu met vetten Room en Boter haare Vaten.
Geen Veldeling wordt nu in zyn Beroep gekrenkt.
ô Heerlyk voorrecht, dat de nutte Vrede schenkt!
Wat Mensch moet dan niet aan myn stelling 't Zegel hangen?
De Vrede is 't zaligst goed, dat wy van God ontfangen.

Dog dit Geluk is niet geschikt voor 't Veld alleen,
De Vrede spreidt zyn Heil ook door de Steden heen,
Het heugt my nog, en dit gaat nooit uit myn' gedachten,
Hoe dat ons, als wy Melk en Boter Steêwaarts brachten,
Van eerb're Lieden vaak met droefheid wierd verhaald,
Dat ook de *Burger* door den Kryg ten gronde daalt.
De *Koopman* wierd verzwakt, door last op last te draagen,
Zyn Handel wierd gestremd of gansch ter neêr geslagen:
De *Werkman*, die getrouw voor Vrouw en Kindren zweet,
Beroofd van 't Werkloon, en verging in 't Oorlogs-leed:
Maar thans, nu 't Vredelicht de Steden zal beschynen,
Moet daar, als op het Veld, de Nacht van druk verdwynen:
De *Burger* leeft in zyn bezitting ongestoord;
Geen naar Gerugt wrdt op zyn Straaten meer gehoord,
De Koopmanschap herbloeit, de *Koopman* ruilt zyn' Waaren
Voor Goud en Zilver; daar hy, vry van Krygsgevaaren,
Zyn Handel wyd en zyd weêr dryft, en op dien voet,
Door eereylyk Gewin, geleeden' schade boet.
En gy ô *Rbynstroom!* die my vaak tot vreugd verstrekte,
Wanneer myn graazend Vee uw' vrugtbaare Oevers dekte:
Terwyl uw zachte loop, door stormen niet beroerd,
My ter bespiegeling van 't Herderleven voert,
Dat door geen Wind van Twist of Heerschzugt wordt gedreven,
Maar zachtjes voortvloeit naar een onbegrenser leven.
Geen Legerbrug dekt nu uw Wat'ren, als wel-eer,
Geen Krygsbanier, ô *Rbyn!* waait aan uw' Boorden meer:
De Schepen kunnen, welbelaân van Koopmanswaaren,
In rust en veiligheid nu naar hunn' Havens vaaren.

De.

De *Werkman* werkt met vreugd; zyn Zweet wordt hem betaald,
Daar hy met Vrouw en Kroost weêr ruimer adem haalt.

Zoo arbeidt elk in rust, en zorgt voor zyn belangen.

De Vrede is 't zaligst goed, dat wy van God ontfangen.

Zoo ziet men dat het Land, zoo lang door Kryg gedrukt,

In Veld en Steden weêr de Vrugt des Vredes plukt:

Maar hoe zal Goëls *Kerk* zig om dit heil verblyden!

De *Kerk* van GoëL, die, laas! van haare eêrste tyden,

Zoo vaak door 't Oorlogszwaard heeft smart op smart geleên,

Het zy haar' Tempels, door den Krygsfoldaat betreên,

Verwoest zyn, 't zy ze zag haar' Herderen verflagen,

En haare Schaapen door het woest geweld verjaagen.

'k Hebb' WARRMOND, die hier lang het Goddelyk Bevel

Verkondigde aan de Buurt, in onze Landkappél,

Zo menigmaal met ernst om Vrede hooren smeeken:

„ Ach Heere! (bad hy) wilt ge u aan uw Bondvolk wreeken?

„ Geeft gy uw' Tortelduif aan 't Roofgevogel'? zal

„ De Vyand juichen, als hy Zion brengt ten val?

„ Neen! laat den boozen 't niet naar hunne wensch gelukken:

„ Stoor 't Bloedvergieten, breek de Wapenen in stukken!

„ Ach! dat en Spiesfe en Zwaard door u, die 't Al beftiert,

„ Eerlang in Zikkel en in Spaá veranderd wierd'!

Hoe zal die Vroome nu aan God zyn Dank betuigen,

En met de menigte zig voor hem nederbuigen!

De Landkappél, zoo schaars bezogt in onzen druk,

Wyl vreemde Heerschappy ons bond aan 't dienstbre Juk,

Zal, opgepropt van Volk, dat vry mag derwaarts treden,

Nu galmen van Gods Lof in Danken en Gebeden.

Hoe zal nu GODELIEF, een Herder, die zyn jeugd

Niet wydde aan de ydelheid, maar de ongeveinsde deugd:

Die lang in Goëls bloed, op Golgota vergoten,

Heeft met zyn' Levensvorst een Vreêverbond gesloten;

Hoe zal die braave Knaap in 't Vreêgezind gemoed,

De Godheid danken voor 't genot van zoo veel goed!

Nu

Nu droogt hy wel getroost de traanen van zyn Wangen.
De Vrede is 't zaligst goed, dat wy van God ontfangen.

De LANDHEER, die voor ons heeft Vaderlyk gewaakt,
Myn VREDERYK, die tot zyn Volk in Liefde blaakt,
Zal nu met Zegen uit het bloedig Slagveld treden;
Hoe heeft my HEERMAN, om zyne onbesproken' zeden,
Van elk geacht voor een' die naakte Waarheid mint,
Die jong den Oorlog heeft gevolgd, myn oude Vrind,
Niet menigmaal geroemd zyn' dappre Krygsbedryven,
Geen lange tyd kon die uit 's Mans geheugen wryven.

„ De Wysheid van dien Vorst, zyn Deugd en Heldenaart,
„ Heeft (zeid' hy) God alleen voor onzen tyd gespaard!
Zyn noefte Zorg en Vlyt, zyn Arbeid Nacht en Dagen,
Hoe vaak hy in het Veld den Vyand heeft geslagen,
Wat grootre Legers Hy dorst moedig tegengaan,
En hoe men door Verraad heeft naar zyn Val gestaan;
Dit, en nog meer, kon hy met nadruk ons verhaalen,
En luistrende Aandacht aan zyn vloeibre tong bepaalen,
Wanneer hy 's avonds in ons Stulpje by den Haard,
In 't ruwe Winterweer, was met de Buurt vergaard.

Wy Herd'ren, schoon wy 't Hof, nog zyn gewoonte kennen,
En onze Landjeugd aan geen Steedsche pracht gewennen,
Wy voeden voor den Vorst doch zulk een' Liefde in 't hart,
Die d'outerlyken zwier der Hovelingen tart.
„ Leef, groote LANDHEER, leef! ô Herder van ons allen!
„ In nooitgestoorde Rust, tot Heil van Vee en Stallen!
„ Zoo lang het voedzaam Gras voor graage Rundren groeit,
„ Het Schaap de Klaver volgt, de Landfroom Zeewaarts vloeit,
„ Zoo lang de Lentetyd kan Mensch en Vee verblyden,
„ Zoo lang de Wolf de rust der Kudde zal benyden,
„ Zoo lang de Gouden Zon in 't Oosten 's morgens straalt,
„ Zoo lang zy 's avonds in het Westen nederdaalt,
„ Zoo lang blyf VREDERYK, die Herder van ons allen!
„ De Lust van 't Menschdom, en des Hemels welgevallen!

Zoo

Zoo juicht het eerlyk Hart der Herdren by hun Vee,
Tot roem van onzen Vorst; terwyl de Lieve Vreë,
En Vorst en Onderdaan voldoet in hun verlangen.
De Vrede is 't zaligst goed, dat wy van God ontfangen.

's LANDS VAD'REN treden nu weêr vry de Raadzaal in,
Men zorgt, en zwoegt, en zweet, tot Lands en Stads gewin.
Men schraagt het heilig Recht, door de Oorlogsmacht geschonden.
Gelyk zig 't Roofdier aan geen Wetten houdt verbonden,
Maar ongetoomd zyn Klaauw in 't weerloos Schaap durft slaan;
Zoo ziet het Krygsvolk plicht, nog recht, nog reden aan,
De onnoz'le Landman strekt ten doel vaak van hun Woeden.
Nu zal Gerechtigheid onschuldigen behoeden;
De boosheid wordt gestraft, het *Weesje*, dat vast kermt,
Wordt, met de droeve *Weeuw*, verdedigd en beschermd.
De Weetenschappen, schier door 't woest geweld verdreven,
ô Vrede! zullen op uw' nutte komst herleeven.

Hoe hebbe ik KUNSTLIEF, die in zyne Jeugd met vlyt
Geleerdheid heeft vergaard, en nog zyn meesten tyd
In onderzoek besteedt, niet dikwils hooren klaagen,
Dat de Oorlogsmonsters Kunst en Weetenschap verjaagen:
Terwyl 's Lands Hooge School nu niet meer, als voorheen,
Van 't naarstig Jong'lingschap in Vryheid wierd betreên.
Nu zullen *Leeraars* weêr, gevolgd van Jongelingen,
Tot nut van Land en Kerk, in Wysheidstempel dringen;
Nu hen de Vreë van schrik en onrust heeft verlost,
Stapt elk met nieuwen Moed en Lust weêr op zyn post.
Nu zal ook TROUWHART naar zyn Erfbezitting keeren;
Hy is het, dien wy om zyn Vaderzorg waardeeren,
Die brave TROUWHART komt, wiens afzyn voor de Buurt,
Die nooit zyn trouw vergat, heeft veel te lang geduurt.
Keer, ed'le TROUWHART, keer tot Heil der Herderreien;
Dan zullen wy den Weg, met Lentegroen bespreien,
En vlechten voor uw Hoofd een Kroon van bloemsieraad:
Terwyl myn Ruispyp, die thans Vredetoonen slaat,

— A A N

Een

Een Herdersdeuntje speelt; zoo boet ik myn verlangen;
De Vrede is 't zaligst goed, dat wy van God ontfangen.
Zoo schynt de Vredezon, tot nut van 't algemeen,
Tot Heil van Land en Kerk, tot Vreugd van Groot en Kleen,
Zoo kan zig yder nu weêr koeft'ren in haar straalen.
Schyn eeuwig, heilzaam Licht, om nimmer weêr te daalen!
Nooit volg' een Oorlogs-Nacht op zulk een schoonen Dag,
Nooit op der Herdren Vreugd weêr drukkend Krygsgeklag!
Lang moet myn VREDERYK dit Volk in Vreê bestieren!
Lang moet de Vredeolyf de Kerk van Goër sieren!
Lang leef' de Stedeling in ongestoorde rust!
Lang blyf' by 't Herderdom het tweedrachtsvuur geblust!
Op dat de Herderrei, en blyde Stedelingen,
En Goëts Kerk, en Volk, en Vorst Gods goedheid zingen:
Dat all' wat adem blaast in VREERYKS Heerschappy,
En 's Hemels gunst erkent, God roeme en juich' met my:
De Vrede is 't zaaligst goed, dat wy van God ontfangen,
En 't waardig Voorwerp van myn' Vreugde- en Herderszangen.

B.

V R E